

[Finansministeren.]

også det koster jo flere penge, som skal skaffes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 9. december, kl. 9 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til finanslov for finansåret 1. april 1967-31. marts 1968.

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om Grønlands landsråd og kommunalbestyrelser m. v.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om beskattning til kommunerne af faste ejendomme

og

forslag til lov om ændring af lov om vurdering af landets faste ejendomme.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten

og

forslag til lov om ændring af lov om skattefri afskrivninger m. v.

5) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i toldloven.

6) *Valg af 4 medlemmer til mødrehjælpens tilsynsråd.*

Mødet hævet kl. 15³⁰.

4. møde.

Fredag den 9. december kl. 9.

Formanden: I skrivelse af gårs dato meddeler stiftsfuldmægtig Peter Bonnevie, at han er villig til at indtræde i folketinget som midlertidigt medlem under den folketingsmand Johan Philipsen tilståede orlov.

I skrivelse af gårs dato meddeler fuldmægtig René Brusvang, at han er villig til at indtræde i folketinget som midlertidigt medlem under den folketingsmand Herlöv Larsen bevilgede orlov.

I skrivelse af gårs dato meddeler undervisningsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om centre for højere uddannelser.

Ombudsmandsudvalget har afgivet betænkning og instilling vedrørende valg af folketingets ombudsmand. Eksemplarer vil blive omdelt.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Undervisningsministeren (K. B. Andersen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om centre for højere uddannelser.*

Dette lovforslag er en genfremsættelse af det i folketingsåret 1965-66 fremsatte lovforslag.

Som det fremgår af beretningen fra det udvalg, folketinget nedsatte til behandling af lovforslaget, havde udvalget ikke kunnet afslutte sine overvejelser inden folketingsårets udløb. Lovforslaget genfremsættes derfor, således som det normalt er til-

[Undervisningsministeren.]

fældet ved genfremsættelser, i uændret skikkelse, og således at de oprindelige anmærkninger og bilag ligeledes er genoptrykt uændret, alene med nogle ajourførte oplysninger i anmærkningerne om tilgangen til universiteterne i sommeren 1966 og tilføjelse af et supplerende bilag til hvert af de tre tidligere bilag, indeholdende redegørelser om lokalesituationen m. v. ved universiteterne i København, Århus og Odense.

Bortset fra den forudsete stigning i bestanden af studerende ved universiteterne i København og Århus, som yderligere har understreget nødvendigheden af, at der snarest gennemføres foranstaltninger til virkelig afhjælpning af disse to universiteters lokaleforhold, er den væsentligste begivenhed, som er sket, siden jeg første gang fremsatte dette lovforslag, at Odense universitet som forudsat er blevet officielt indviet i september måned og har påbegyndt sin virksomhed, foreløbig med 183 studerende inden for henholdsvis de humanistiske fagområder og lægevidenskaben.

Som en meget afgørende begivenhed i denne forbindelse bør også nævnes, at den nordiske idékonkurrence om et center for højere uddannelser og forskning i Odense nu er afsluttet. Fristen for indsendelse af forslag udløb den 15. september 1966. Bedømmelsen omfattede 42 forslag, og den 25. november forelå resultatet af dommerkomiteens arbejde. 1. præmien gik som meddelt i dagspressen til arkitektfirmaet Krohn & Rasmussen. Jeg synes, at det i denne forbindelse er værd med tilfredshed at notere, at studenterrådet ved Københavns universitet og de studerendes råd ved landbohøjskolen har virket som konsulenter for vinderfirmaet. Dommerkomiteens bedømmelse var enstemmig, og der er fra alle sider enighed om, at konkurrencen har givet et yderst værdifuldt resultat, og at den har givet impulser, som rækker videre end blot til Odensecentrets opbygning.

Vi vil nu i ministeriet tage stilling til de skridt, som bør tages med henblik på projektets snarest mulige gennemførelse. Odense universitet huses jo som bekendt indtil videre i midlertidige lokaler på Odense

Teknikum. Omkring 1970 må man regne med at skulle rømme disse lokaler, og de første af de nye universitetsbygninger må derfor stå færdige til dette tidspunkt. Der vil i øvrigt som forudsat i det nu genfremsatte lovforslags § 2 blive udarbejdet lovforslag om de samlede bevillingsrammer for Odense universitets udbygning.

Det blev i forbindelse med den oprindelige fremsættelse af lovforslaget oplyst, at dispositionsplanudvalget for Københavns universitet påregnede inden udgangen af 1966 at kunne afgive betænkning med forslag til en udbygningsplan for dette universitet. Som jeg har givet udtryk for over for det folketingsudvalg, som behandlede lovforslaget, er det min opfattelse, at en gennemførelse af den såkaldte „indre byplan“ ikke vil kunne løse universitetets problemer, og at der derfor må søges andre udveje. I konsekvens heraf har jeg tiltrådt en indstilling fra dispositionsplanudvalget om, at udvalget i sine overvejelser også kan inddrage eventuelle muligheder for at erhverve et større, samlet areal, der kan sikre universitetet rimelige og fleksible udvidelsesmuligheder også på lang sigt — eventuelt således at universitetet, eller i hvert fald væsentlige dele af dette, engang med tiden kan samles på dette areal. Det endelige resultat af udvalgets overvejelser er endnu ikke afgivet til ministeriet, men jeg er bekendt med, at en betænkning fra udvalget er umiddelbart forestående, og at det må forventes, at udvalget stiller forslag til en løsning af Københavns universitets langsigtede problemer gennem erhvervelse af et sådant areal i Københavns vestlige omegn. Men da jeg som nævnt endnu ikke har modtaget udvalgets betænkning, har jeg heller ikke haft mulighed for på nuværende tidspunkt at tage stilling til et sådant forslag. Det er i øvrigt i udvalgets kommissorium forudsat, at dets indstilling vil være at forelægge for planlægningsrådet for de højere uddannelser.

Planlægningsrådet er, som det også blev anført i forbindelse med lovforslagets tidligere fremsættelse, i færd med at udarbejde en planskitse for de højere uddannelsers udbygning i perioden indtil 1980, og det vil ikke være rimeligt at tage stilling til dispositionsplanudvalgets indstilling uaf-

[Undervisningsministeren.]

hængigt af denne planskitse. I denne vil, som anført i lovforslagets anmærkninger, indgå prognoser vedrørende tilgangen til og studenterbestanden ved de højere uddannelser, undersøgelser over akademisk uddannet arbejdskraft, prognoser for behovet for lærere og undersøgelser af mulighederne for at dække dette behov, forslag til ændringer af de højere uddannelsers struktur samt forslag til udbygning af såvel de eksisterende som nye centre for højere uddannelser med angivelse af de studiemuligheder, som bør findes ved de nye centre.

Skitsen forudsættes tillige at indeholde opgørelse over de investeringer m. v., som vil være nødvendige for at etablere studiepladserne og de nødvendige forskningsfaciliteter for lærerne.

Planlægningsrådet anførte i sin indstilling af 7. december 1965, der er genoptrykt som bilag 1 til lovforslaget, at denne planskitse forventedes at kunne foreligge inden udgangen af 1966, men efter de seneste oplysninger fra planlægningsrådet er arbejdet så omfattende, at denne termin ikke vil kunne overholdes.

Jeg forstår fuldt ud, hvis det høje ting føler, at man under disse omstændigheder ikke har mulighed for på nuværende tidspunkt at gå i dybden ved behandlingen af det fremsatte lovforslag. Men som anført i forbindelse med den første fremsættelse fandt regeringen i forlængelse af folketingets tidligere drøftelser af universitetsplaceringer og på baggrund af den debat i offentligheden, der udløstes af planlægningsrådets indstilling af 7. december 1965 om, at kommende nye centre for højere uddannelser og forskning placeres i henholdsvis Esbjerg-Ribeområdet, Ålborg-Nørresundbyområdet og i området omkring Roskilde, at burde forelægge problemerne i forbindelse med placeringen af nye universitetscentre for folketinget, uanset at en række forhold kunne tale for at vente med en endelig stillingtagen, indtil den af planlægningsrådet bebudede planskitse foreligger.

Da situationen i denne henseende er uændret, og da det folketingsudvalg, som behandlede forslaget i folketingssamlingen 1965-66, ikke havde afsluttet sine overvejelser, har regeringen fundet at burde

genfremsætte forslaget uændret, så udvalgsarbejdet kan genoptages.

Jeg anførte i min fremsættelsestale i sin tid, at jeg ved behandlingen af dette vigtige og perspektivfyldte forslag måtte tilråde, at der lægges vægt på grundigheden fremfor hurtigheden. Jeg kan stadig fuldt ud vedstå denne udtalelse, dog at jeg finder anledning til atter stærkt at understrege, at en løsning af de bestående universiteters akutte lokaleproblemer er meget presserende, og at også en afklaring på disse institutioners mere langsigtede arealproblemer m. v. er hastende. Det er derfor mit håb, at vi må kunne nå til en afklaring herpå.

Med disse bemærkninger indstiller jeg det foreliggende lovforslag til det høje tings velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til ordføreren for udvalget til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af to valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Lis Groes): Folketingsmand Johan Philipson har i skrivelse af 4. d. m. anmodet om orlov på grund af sygdom. I sit møde den 8. d. m. meddelte tinget den ønskede orlov og vedtog at indkalde stedfortræderen. På den af indenrigsministeriet i medfør af valglovens § 50 udarbejdede liste findes som 1. stedfortræder for partiet venstre i Haderslev m. fl. amters amtskreds opført stiftsfuldmægtig Peter Bonnevie, der i skrivelse af gårs dato har meddelt, at han er villig til midlertidigt at tage sæde i folketinget i anledning af nævnte orlov.

Endvidere har folketingsmand Helge Nielsen i skrivelse af 7. d. m. på folketingsmand Herløv Larsens vegne meddelt, at denne på grund af sygdom ikke vil kunne give møde i folketinget i mindst 1 måned, og derfor anmodede om orlov og om, at stedfortræderen måtte blive indkaldt. I sit møde den 8. d. m. meddelte tinget også denne orlov og vedtog at indkalde stedfortræderen. På den førnævnte af indenrigsministeriet i medfør af valglovens § 50 udarbejdede liste findes som 1. stedfortræder for socialdemokratiet i Frederiksborg amtskreds, hvor Herløv Larsen er valgt, opført fuldmægtig René Robert Brusvang, der ligeledes i skri-

[Lis Groes.]

velse af gårs dato har meddelt, at han er villig til midlertidigt at tage sæde i folketinget i anledning af nævnte orlov.

Udvalget til valgs prøvelse har herefter holdt møde, og efter at have gennemgået stedfortræderlisten og de øvrige dokumenter indstiller udvalget enstemmigt, at såvel stiftsfuldmægtig Peter Bonnevie som fuldmægtig René Robert Brusvang godkendes som midlertidige medlemmer af folketinget fra og med den 8. d. m. at regne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af stiftsfuldmægtig Peter Bonnevie som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 8. december 1966

vedtoges enstemmigt med 112 stemmer.

Udvalgets indstilling om godkendelse af fuldmægtig René Robert Brusvang som midlertidigt medlem af folketinget fra og med den 8. december 1966

vedtoges enstemmigt med 116 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til finanslov for finansåret 1. april 1967-31. marts 1968.

(Lovforslaget (nr. 1) findes i tillæg D. sp. 1, fremsættelsen i tidenden sp. 29).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Per Hækkerup: Folketinget er en arbejdsplads. Jeg håber, det bliver en god arbejdsplads. Således sluttede stats- og udenrigsministeren sin erklæring her i tinget i tirsdags. Jeg vil gerne tage disse ord som udgangspunkt for mine efterfølgende bemærkninger og give dem min fulde tilslutning.

Vi er i den socialdemokratiske gruppe som i regeringen indstillet på, at nu skal det på-

trængende og nødvendige reformarbejde på en lang række områder gennemføres, men inden vi går i gang med dette arbejde, skal vi jo traditionen tro have en såkaldt storpolitisk debat, og som den første ordfører vil jeg gerne yde mit bidrag.

Valget den 22. november var utvivlsomt et både overraskende og betydningsfuldt valg. Hvordan skal man forstå og udlægge valgets resultat? Jeg tror, det endnu er for tidligt at gøre valgets resultat endeligt op. Hertil kræves en mere dybtgående analyse, end det endnu tidsmæssigt har været muligt at foretage. Alligevel forekommer det mig, at i hvert fald tre karakteristiske træk fremgår af valgets udfald.

For det første tabte den konservative fløj i dansk politik 10 mandater. Hermed brast utvivlsomt en konservativ drøm om at kunne opnå flertal i det danske folketing. Når vi erindrer det konservative partis valgpropaganda, der bl. a. på illustrativ måde viste, hvordan dette parti var marcheret frem fra valg til valg ledsaget af en stadig øget medlemstilgang, var det ganske klart, at forventningerne var højspændte. Man regnede med en ny fremgang, men det blev altså et tab for den samlede konservative fløj i dansk politik på de nævnte 10 mandater i forhold til valget i 1964.

For de borgerlige midterpartier, for nu at bruge denne forslidte glose, betød valget en fremgang. De radikale fik yderligere 3 mandater, og liberalt centrum opnåede i alt 4 medlemmer af tinget. Det vækker naturligvis glæde i de pågældende partier, men samtidig må det konstateres, at trods denne fremgang mistede de radikale deres centrale position i dansk politik. Det radikale venstre er ikke længere tungen på vægtskålen. Det vil nok tage nogen tid, før partiet vænner sig til sin nye situation.

Det tredje karakteristiske træk ved valget var, at mit parti, socialdemokratiet, tabte 7 mandater, men at vor politik uanset dette mandattab vandt vælgerens tilslutning. Dette viser sig dels i socialistisk folkepartis opsigtsvækkende fremgang på 10 mandater,